

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Живопис	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціалізація	022 «Дизайн»	Семестр	3-4

АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС

Викладачі Чурсіна Віра Іванівна, професор

E-mail alex22arh@gmail.com

Заняття За розкладом

Адреса ауд. 303, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 8

Телефон (057) 706-02-81 (кафедра), 0973322347, 0974803077

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Академічний живопис);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.

Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Академічний живопис» є певний обсяг знань та практичних навичок. Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з фарбами у техніці акварелі, гуаші, темпері, акрилу.

Студент отримує повну підтримку у створенні живописних аркушів, оскільки академія забезпечує демонстраторами пластичних форм, а викладач забезпечує якість академічних постановок, що є обов'язковим у дисципліні задля проведення якісної практичної роботи.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду академії, альбомів з репродукціями робіт видатних українських та зарубіжних художників. Демонстрація матеріалу за допомогою лабораторних приладів. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з академічного живопису та застосування додаткової літератури з дисципліни, навчальних посібників та методичних рекомендацій:

Методичні рекомендації:

1. Чурсін О.В., Чурсін В.В. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Живопис» для студентів 1-2 курсів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Харків, ХДАДМ, 2019. – 32 с.:іл..
2. Чурсіна В.І. Методичні рекомендації до виконання завдань з дисципліни «Академічний живопис»: «Техніка акварельного живопису у вирішенні зображальних задач» для студентів спеціалізації «Графіка» – Харків, ХДАДМ, 2020. – 21 с.: іл.
3. Чурсіна В.І. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Академічний живопис» в техніці гуаші для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціалізації «Графіка». – Харків, ХДАДМ, 2016. – 14 с.: іл.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань дисципліни «Академічний живопис» студентами 2-го курсу 3 семестру (бакалаври) ОПІ «Графічний дизайн» за спеціальністю 022 «Дизайн», які поділені на 2 модулі (2 завдання) потребують наступні матеріали: планшети 40x50 – 2 шт., 40x60 – 2 шт., пензлі, палітра, папір, фарби: акварель, гуаш.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Викладання практичного курсу «Академічний живопис» для студентів 2 курсу бакалаврату денної форми навчання спеціалізації «Дизайн» сприяє здійсненню головної задачі вищої школи – формуванню художника-професіонала, спрямованому на розвиток його формального-абстрактного мислення при створенні об'єкту візуальної композиції, а також живописно-декоративне відтворення реальності, її умовно-стилізаційна реалізація .

Дисципліна «Академічний живопис» вводить у головні принципи глибокого вивчення живописної майстерності, необхідної для створення оригінальних за формою і змістом художніх творів. Важливим завданням викладання живопису є виховання у студентів художнього бачення конкретного предметного світу, природи, предметів побуту, а також вміння критично використовувати і розвивати кращі традиції класичної спадщини вітчизняної та світової культури, новітніх досягнень європейської художньої культури.

Основна форма навчання живопису – етюд з натури. Процес вивчення натури в етюді має будуватися на нерозривному зв'язку всіх елементів зображальної мови: композиції, рисунку, колірних, тональних, пластичних, просторових і світлотіньових співвідношень.

Вирішення вказаних задач спрямоване на отримання навичок творчого композиційного мислення у відтворенні форми світла, тону і простору з використанням засобів умовно-площинного, стилізаційного спрямування.

Дисципліна забезпечує загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

ЗК 1 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

СК3 Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 9 Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами рисунка та живопису

Програмні результати навчання:

РН 6 Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

РН7 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

РН11 Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

РН 13 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

РН 14 Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації і творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Академічний живопис» є однією з найважливіших фундаментальних дисциплін професійної підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що забезпечує фахову підготовку художника-дизайнера.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається протягом 4 років, (12 кредитів ECTS, 360 навчальних годин –180 год. Аудиторних, 180 год. – самостійна робота).

1 (3) семестр – 2 змістовних модуля, 2 теми (завдання).

Змістовний модуль 1.

Тема 1 «Складний натюрморт з класичною гіпсовою головою в оточенні декоративних тканин». Умовно-площинне вирішення головних кольоро-тональних плям. 21 година.

Змістовний модуль 2.

Тема 1. «Копія постановки «Голова натурниці або натурника»». 24 години.

2 (4) семестр – 2 змістовних модуля, 2 теми (завдання).

Змістовний модуль 1.

Тема 1 «Голова людини в контрастному освітленні». 21 година.

Змістовний модуль 2.

Тема 1. «Голова людини. Умовно-стилізоване вирішення». 24 години.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання.

Мета запропонованих завдань — придбання студентами живописної майстерності, практичних навичок у використанні колористичних можливостей, формуванні своєї культури для втілення ідеї художньої єдності в композиціях, створенні високого рівня авторських творчих робіт.

На 2 курсі (3, 4 семестр) для отримання ступеня вищої освіти «бакалавр» отримуються і закріплюються набуті навички та вміння, продовжується вдосконалення художньої майстерності. Практичне завдання «Голова людини» є основним методом навчання живопису. Навчальний процес складається з послідовних етапів роботи:

- композиційний тональний етюд-пошук у малому розмірі з метою загального композиційно-пластичного рішення;
- кольоротональний етюд-пошук, вирішення великих співвідношень постановки;
- виконання академічного етюду.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94		35–59	FX
добре	82–89	В		незадовільно	0–34	F

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримає бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на підсумковому перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ**3 семестр**

Дата		Вид заняття	Зміст	Год.	Рубіжний контроль	Деталі
1 модуль						
За розкладом ГД_22	Завдання 1	Практичні	Умовно-стилізоване вирішення головних колірно-тональних плям, композиційне узгодження ритмічної побудови.	21	Поточний перегляд	
2 модуль						
За розкладом ГД_22	Завдання 2	Практичні	Знайомство з ліпленням форми голови людини засобами кольору і тону, постановка деталей, композиційне вирішення.	24	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	I модуль	0–40
2	II модуль	0–60
	Всього балів	100

РОЗКЛАД КУРСУ**4 семестр**

Дата		Вид заняття	Зміст	Год.	Рубіжний контроль	Деталі
1 модуль						
За розкладом 1-8 тиждень	Завдання 1	Практичні	Колірно-тональне вирішення форми голови в контрастному освітленні.	21	Поточний перегляд	
2 модуль						
За розкладом 9-15 тиждень	Завдання 2	Практичні	Умовно-площинне ,декоративне вирішення голови людини, деталі.	27	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	I модуль	0–40
2	II модуль	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, творчо і професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у

			міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному творчо і якісно я опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень вмінь під час поточного контролю, виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, участь у художніх виставках та конкурсах, а також участь у житті групи. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є.А., Шпільчаїк В.А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації – К.: 1990
2. Внукова Н. Якість освіти у реалізації завдань Болонського процесу [Текст] / Н. Внукова // Новий колегіум. – 2005. – №6. – С. 57.
3. Волковський М. Колір в живописі / М. Волковский. – К.: Видавництво В. Шевчук, 2016.
4. Глущенко М.П. Живопис. Графіка. До 100-річчя з дня народження. Каталог /упор. Е. Димшиць. – К.: 2001. – 32 с.: іл.
5. Жердзицький В. Живопис. Техніка і технологія [Текст] / В. Жердзицький. – Харків: Колорит, 2006. – 327 с.: іл.
6. Іттен Й. Мистецтво кольору / Ред. О. Плаксієв – К.: ArtHuss, 2022 – 96 с.
7. Кафедра живопису ХДАДМ: традиції і сучасність / Упор. М.І. Деркач, В.Ю. Гальченко – Харків: ХДАДМ, 2015. – 123 с.
8. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль, Богдан, 2003.
9. Шпак О.В. Акварель. Основи живопису / О.В. Шпак. – К.: КДІДПМД ім. М. Бойчука, 2013. – 256 с.: іл.

Допоміжна

1. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. – К.: 1990, 85 с.
2. Варкач О. Акварель: підтвердження здобутих позицій // ОМ. – 1984. – №5. – С. 2-3
3. Губарев О. Українська акварель сьогодні // ОМ. – 1975. – №3. – С. 22
4. Немцова В.С, Харківська художня школа (середина XVII – кінець XX ст. [Текст] Харків: 2016. – 382 с.: іл
5. Петрашик В. Микола Бурачек: портрет на тлі епохи / В. Петрашик. – К.: Вид-во Тов. «Сіті ПРЕС КОМПАНІ». 2014. – 176 с.: іл
6. Сидоренко В. Особливості розвитку візуальних мистецтв в Україні в період 1990-х р.р. [Текст] / В. Сидоренко // Культура України: збірник наук. праць. – ХДАК. – 2004
7. Сусак В. Українські мистці Парижа. 1900–1939 [Текст] / В. Сусак. – К.: РОДОВІД, 2010 – 408 с.: іл
8. Сучасна українська акварель. Альбом. – К.: Мистецтво, 1978. – 169 с.
9. Федорук О. Перетин знаку / О. Федорук. – Кн. 3. – К.: Інтертехноогія, 2008. – С. 239.
10. Чурсіна В.І. Акварельний живопис та його зображальні засоби. Харків, «Майдан», 201
11. Kpzysztofowicz-Kozakowska S., Jan Stanislawski i jego uczniowie [Text] / S. Kpzysztofowicz-Kozakowska. – Warszawa: Wydawnictwo Olesiejuk, 2015. – 135 s.: il.